

Samenvatting onderzoek “Inwoners aan het woord 2018”

Opzet onderzoek

Tweejaarlijks voert de gemeente Ede “Inwoners aan het woord” uit. In het najaar van 2018 zijn 3.000 willekeurig geselecteerde inwoners van 15 jaar en ouder uitgenodigd voor het onderzoek. In totaal hebben 935 inwoners de vragen beantwoord; via internet, op papier of telefonisch.

De onderzoeksresultaten gebruikt de gemeente voor monitoring van beleidseffecten; monitoring van programma's als duurzaamheid, food en levendig centrum; monitoring van ontwikkelingen in het sociaal domein en voor (verbeter)acties op het gebied van onder andere cultuurbeleid, voedselbeleid, mantelzorgondersteuning, gemeentelijke dienstverlening en communicatie.

In deze samenvatting staan de belangrijkste uitkomsten beschreven. Waar mogelijk zijn de uitkomsten vergeleken met landelijke cijfers en met voorgaande jaren.

Duurzaamheid

Vrijwel alle respondenten geven aan dat zij iets doen aan duurzaamheid; 97% scheidt afval (91% in 2014), 64% gebruikt de fiets/OV bij korte afstanden en 43% isoleert de woning. Duurzaamheid leeft het sterkst onder jongeren tot 29 jaar en 65-plussers. Beide groepen reizen minder vaak met het vliegtuig, kiezen wat vaker voor het OV en eten minder vlees. De gemeente Ede (*als woon/werk/verblijfgebied*) krijgt een rapportcijfer 6,5 als het gaat om duurzaamheid, net als in 2014 en 2016.

Food

Eén op de zes respondenten zegt er iets van te merken dat de gemeente Ede zich inzet voor gezond en duurzaam voedsel; vooral door festivals en berichten in lokale bladen. Volgens inwoners zijn betaalbaarheid van gezond voedsel, voedselverspilling en een eerlijke prijs voor de boer de belangrijkste voedselthema's. Streekproducten worden steeds vaker gekocht; in 2013 gaf 42% aan nooit streekproducten te kopen, in 2018 is dat nog maar 17%. Het aandeel respondenten dat geregeld voedsel weggooit (26%), is licht gedaald ten opzichte van 2016 (30%).

Gezondheid en participatie

Edenaren beoordelen hun gezondheid met een 7,6 (net als landelijk). 15% van de respondenten voelt zich vanwege gezondheidsproblemen matig of ernstig belemmerd in deelname aan het maatschappelijk leven; onder 75-plussers is dat ruim een derde. Ruim drie kwart van de 75-plussers vindt dat hij/zij zich “goed kan redden” en 10% vindt dat niet; deze groep krijgt ondersteuning, of kan - indien nodig - bij anderen terecht voor informele hulp. 75-plussers zijn iets positiever over hun gezondheid en zelfredzaamheid dan in 2016.

Eenzaamheid

Vanwege de actuele aandacht voor dit thema is eenzaamheid in 2018 uitgebreider gemeten dan voorgaande jaren, namelijk met 11 stellingen. Hieruit blijkt dat 33% van de 19 tot 90-jarigen eenzaam is: 27% matig en 6% ernstig eenzaam. Landelijk is 43% eenzaam. Van de 65-plussers is 39% matig en 4% ernstig eenzaam. Vergelijking met cijfers van de GGD laat zien dat eenzaamheid in Ede onder 19 tot 65-jarigen vrijwel gelijk is aan 2012. Onder 65-plussers ligt het aandeel eenzamen in 2018 een fractie hoger dan in 2012. Sociale eenzaamheid (gemis van sociale contacten) komt meer voor dan emotionele eenzaamheid (gemis van een hechte band/relatie met partner of vriend(in)). Sociale eenzaamheid komt bij alle leeftijden voor, maar neemt toe na het 65^e levensjaar. Emotionele eenzaamheid komt relatief veel voor onder jongeren en 75-plussers.

Mantelzorg

18% van de respondenten geeft minimaal 1 keer per maand mantelzorg, vrijwel gelijk aan voorgaande jaren. Ook het aantal dagelijkse mantelzorgers is stabiel (6%). Ruim een derde van de mantelzorgers voelt zich belast door de zorg; het merendeel voelt zich ‘enigszins belast’ (27%), 8% van alle mantelzorgers voelt zich tamelijk tot zeer zwaar belast. Van de *dagelijkse* mantelzorgers voelt 22% zich tamelijk tot zeer zwaar belast; dat is wel minder dan in 2016. 17% van de mantelzorgers maakt gebruik van ondersteuning, vooral van informatie en advies en praktische hulp. Ontvangers van mantelzorgondersteuning zijn positiever over de kwaliteit van de ondersteuning dan in 2016 en voelen zich daardoor minder belast.

Informele en betaalde hulp

Het merendeel van de inwoners kan voor onbetaalde hulp of zorg terecht bij zijn of haar partner/gezin of bij familie. Voor lichte hulp (klusjes, planten water geven) kunnen veel inwoners ook terecht bij vrienden, burens. Circa 0,5% van de respondenten kan bij niemand terecht voor onbetaalde hulp, of weet niet of dat kan. 20% van de respondenten krijgt hulp van anderen dan gezinsleden bij de huishouding, verzorging, vervoer en/of administratie. Vooral informele hulp, alleen hulp bij de huishouding is vaker betaald dan onbetaald.

Inkomen en schulden

70% van de respondenten houdt een beetje of veel geld over van het huishoudensinkomen. Eén op de vijf respondenten zegt precies rond te kunnen komen van het huishoudensinkomen en een kleine groep moet spaarmiddelen aanspreken (6%), of zich in de schulden steken (1,5%). De helft van de respondenten had in 2018 een hypotheekschuld. Een kleine groep had een studieschuld (4,5%), een betalingsachterstand woonlasten (1,5%) of een schuld bij een webwinkel, telefoonmaatschappij of een persoonlijk lening (2,5%).

Tevredenheid met het leven

90% van de respondenten beoordeelt zijn/haar leven met een rapportcijfer 7 of hoger, 7% geeft een 6 en 3% geeft een onvoldoende. Het gemiddelde cijfer is een 7,8 (net als in 2016 en net als landelijk). Er is nauwelijks verschil tussen respondenten van verschillende leeftijden, opleidingsniveaus en huishoudensamenstelling. Er is wel verschil tussen respondenten met een hoog inkomen (8,1) en een laag inkomen (7,4).

Opvoeding

10% van de respondenten met kinderen in de leeftijd van 0 tot 23 jaar had in 2018 een paar keer per week of dagelijks zorgen over de opvoeding, het gedrag of de ontwikkeling van hun kind(eren). Hoog opgeleide ouders maken zich vaker zorgen over de opvoeding dan laag opgeleide ouders.

De helft van de ouders van kinderen tot 12 jaar en een derde van de ouders van 12 tot 23-jarigen krijgt een paar keer per maand of vaker advies van familie, vrienden of professionals, of praat met hen over de opvoeding. Circa 80% van de ouders die weleens advies krijgen, is tevreden over het advies en een kleine groep is niet tevreden. Dat geldt zowel voor advies van familie/vrienden als dat van professionals zoals CJG.

Cultuur

De waardering van het culturele aanbod is positiever geworden door de jaren heen. In 2018 vindt 70% van de respondenten dat er voldoende of veel aanbod is. Van de inwoners die een mening hebben over het aanbod, vindt 83% het aanbod (een beetje) interessant, ongeveer gelijk aan voorgaande jaren.

Respondenten zien vooral graag verbetering op het gebied van festivals (31%) en toneel/theater (28%). Het Openluchttheater is bij het overgrote deel van de respondenten bekend; bijna de helft heeft het ook weleens bezocht. Bezoekers zijn over het algemeen tevreden over de programmering.

Bewegen en sport

49% van de Edenaren voldoet aan de beweegnorm (minimaal 5 dagen per week minimaal 30 minuten wandelen, fietsen, tuinieren etc.). Dat betekent een stabilisering na de flinke toename in 2016 ten opzichte van de langjarige trend. Het aantal sportende Edenaren is al jarenlang vrijwel constant; 58% in 2018.

Gemeentelijke dienstverlening

In 2018 zijn de inwoners weer wat meer tevreden (68%) over de dienstverlening dan bij de vorige peiling. Respondenten die niet tevreden zijn, noemen zaken als wachttijd, traagheid en bureaucratie. Er bestaat grote tevredenheid over de digitale dienstverlening; slechts 5% geeft aan hierin iets te missen.

Voor het aanvragen van documenten gaan inwoners het liefst naar de balie (60%). Het aanvragen van zorg of een uitkering doet men bij voorkeur via de website (26%), net als bij een melding, klacht of informatieve vraag (30%). Over de informatievoorziening is het oordeel iets positiever (79%) dan in voorgaande jaren.

Ede Centrum

De algemene waardering voor Ede Centrum is toegenomen van een 6,1 in 2016 naar een 6,4 in 2018.

Opvallend is de grote toename in waardering voor het parkeren (van 4,7 naar 5,8).

34% van de respondenten bezoekt Ede Centrum minimaal 1 keer per week, iets minder dan in 2013 (38%).

Van de inwoners uit Ede-stad bezoekt 48% wekelijks het centrum en van de inwoners uit de dorpen 11%.

De bekendste maatregel om het centrum aantrekkelijker te maken is de herinrichting van het Marktpllein; 88% kent dit. De waardering hiervoor is een 7,6. Andere maatregelen zijn minder bekend, maar worden ook gewaardeerd met een ruime 7 (vergroening in het centrum krijgt een 7,1 en opknappen van gevels een 7,2).

Beeld van Ede en trots op Ede

72% van de inwoners heeft een positief beeld van de gemeente Ede (*als gebied, niet als organisatie*), 3% heeft een negatief beeld van Ede en 24% is niet positief/niet negatief, net als in 2014.

Twee vijfde van de respondenten is trots op de gemeente Ede. Zij zijn vooral trots op de groene omgeving, de natuur, bos, heide en het mooie buitengebied. Daarnaast 'omdat ze er geboren en getogen zijn'. Verder noemt men de voorzieningen en prettige woonwijken. Eén op de tien respondenten is niet trots op Ede (onder meer vanwege aantasting van de groene ruimte en onvrede over Ede Centrum). De helft van de respondenten oordeelt neutraal; velen zeggen er prettig te wonen, maar "verder niets met Ede te hebben".

Buitengebied

Negen van de tien inwoners vinden het landschap in het buitengebied aantrekkelijk, net als in voorgaande jaren. Twee derde vindt de bebouwing in het buitengebied aantrekkelijk, dat iets hoger dan in 2008.

Buurtvoorzieningen, verkeer en vervoer

80% tot 90% van de inwoners is tevreden over winkels, onderwijs, gezondheidszorg en groen in de buurt. Het minst tevreden zijn inwoners over ontmoetingsplekken. De meeste Edenaren zijn tevreden over de bereikbaarheid van hun buurt met de auto en over de fietspaden en fietsroutes van en naar de buurt. Twee derde van de respondenten is tevreden over het OV; van de 75-plussers is dat de helft. De tevredenheid over verkeersveiligheid (62%) en parkeren in de buurt (63%) is iets groter dan in 2016.

Zwerfafval

Vergeleken met 2016 signaleren iets minder inwoners zwerfafval in hun buurt. 10% van de respondenten zegt 1 keer per week of vaker zwerfafval op te ruimen en 20% een paar keer per maand.